

PRICE RIGIDITY IN TURKISH ECONOMY

Yazar/Author: Bige Küçükefe⁷

Abstract

Price setting mechanism is one of the fundamental topics in macroeconomic theory. Causes of business cycles and effects of monetary policy on the economy can be observed with price changes. If prices are rigid (which causes slow response to the nominal shocks), central bank can influence the real quantity of produced goods and services. According to monetarism and new classical economic approaches, prices are flexible and there is no need for macroeconomic policies. On the other hand, New Keynesian economic theory is built on the assumption that prices and wages are sticky. Therefore, money is not neutral and monetary expansion results in real effects in an economy. In this paper we investigate the price rigidities in Turkey. Also, we investigate if the nominal changes are distributed homogeneously or not on the basis of main expenditure items and geometric density curves, average, median and standard deviation of price changes were obtained. For these purposes we used price of the 331 goods in 2005: 01-2014:12 period obtained from Turkey Statistical Institute (TUIK). The calculations are done by matlab. According to our results price rigidity is low in Turkey.

Key words: Price rigidity, New Keynesian economy, Nominal price changes, Economy of Turkey

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE FİYAT KATILIKLARI

Özet

Fiyat belirleme mekanizmasının nasıl işlediği makroekonominin en temel konularından biridir. Konjonktür dalgalanmalarının kaynakları ve aynı zamanda para politikasının ekonomi üzerindeki etkileri, fiyat değişimleri üzerinde gözlenebilir. Eğer fiyatlar yapışkansa (nominal şoklara yavaş tepki veriyorlarsa), merkez bankaları üretilen mal ve hizmetlerin reel miktarını etkileyebilirler. Fiyatların esnek olduğunu öngören Monetarizm ve Yeni Klasik makro ekonomi yaklaşımları aktif makroekonomik politikalara gerek olmadığını söylüyordu. Fiyatların ve ücretlerin katı olduğu varsayımı üzerine inşa edilmiş Yeni Keynesyen iktisat teorisine göre ise para nötr değildir ve parasal genişleme ekonomide reel sonuçlar üretir. Türkiye ekonomisi için hangi yaklaşımın geçerli olduğuna karar verebilmek için bu çalışmada fiyat katılıkları incelenmiştir. Ayrıca, ana harcama kalemleri bazında nominal fiyat değişimlerinin homojen dağılıp dağılmadıkları incelenmiş ve geometrik yoğunluk eğrileri, ortalaması medyanı, standart sapması elde edilmiştir. Bu amaçla Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) temin edilen ve 2005:01-2014:12 dönemini kapsayan 331 maddenin fiyatı kullanılmıştır. Çalışmalar matlab ile hesaplanmıştır. Çalışmanın sonunda nominal fiyat katılıklarının düşük olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fiyat katılıkları, Yeni Keynesyen ekonomi, Nominal fiyat değişimi, Türkiye ekonomisi

1. Giriş

Fiyatların esnek mi yoksa yapışkan mı oldukları sorusu, makro ekonominin önemli araştırma konularından birisidir. Konjonktür dalgalanmalarının kaynaklarını ve aynı zamanda para politikasının ekonomi üzerindeki etkilerini anlamak için fiyat değişimlerinin doğru olarak değerlendirilmesi gereklidir. Eğer fiyatlar yapışkansa (nominal şoklara yavaş tepki veriyorlarsa), merkez bankaları üretilen mal ve hizmetlerin reel miktarını etkileyebilirler. Yeni Keynesyen teorisinin önde gelen isimleri Fischer (1977) ve Taylor (1979; 1999), kademeli fiyat ayarlama politikası nedeniyle ortaya çıkan nominal katılıkların çıktı üzerinde sürekli bir etki oluşturabileceğini göstermişlerdir. Dolayısıyla bir ekonomide fiyatların yapışkanlık derecesini belirlemek,

⁷ Namık Kemal Üniversitesi, Marmara Ereğlisi MYO, bkucukefe@nku.edu.tr

şokların etkilerinin doğru biçimde tahmin edilmesine yardımcı olur. Ayrıca, fiyat yapışkanlığının karakteristiği ve sektörel dağılımı enflasyon dinamiklerinin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olur.

Keynes, 1936 yılında yayınladığı “İstihdam, Faiz ve Paranın Genel Teorisi” adlı kitabı ile birlikte makroekonomik politika yaklaşımlarına klasiklerden farklı, yeni bir bakış açısı getirmiştir. Kapitalist sistemin 20. yüzyıldaki en büyük krizi olan Büyük Buhran’a tanıklık eden Keynes, ekonominin tam istihdama ulaşmada ve Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)’nın toplam hacmini belirlemede başarısız olduğunu, “herhangi bir iyileşme ya da tamamen çöküş eğilimi göstermeksizin uzunca bir süre normalin altındaki bir faaliyet düzeyinde kalabilecek gibi görüldüğünü” gözlemlemiştir (Keynes,1936). Tam istihdama yeniden ulaşmanın yolu olarak piyasalara hükümetin para ve maliye politikaları yoluyla müdahalesine izin veren Keynesyen iktisadın bu önerilerinin Büyük Buhran’dan çıkışta yararlı olmasıyla Keynesyen ekonomi altın çağını yaşamıştır.

Keynesyen iktisat içinde açıklanan piyasa başarısızlığı ve gayriiradi işsizlikle ilgili önermelerde ücret ve fiyat piyasaları esnek fiyatlar sayesinde dengeye gelir. Bu durum, Walras’ın rasyonel bireylerin piyasayı optimize eden davranışlarının yer aldığı tam istihdam teorisiyle uyumsuz (Arrow ve Debreu, 1954). Walras (1877) modelinde rekabetçi genel denge teorisi vardır. Mikroekonomiye hakim olan bu teori, Keynes’in aksine, tek piyasalar ve ajanlardan başlayarak tüm ekonomik işleyişi tümevarım yöntemiyle açıklamaya çalışır. Mikro ekonomik temeldeki bu eksiklik, Keynesyen ekonominin altın çağında göz ardı edilse de 1973’den itibaren değişen ekonomik koşullar, Keynesyen ekonomi politikalarına yöneltilen eleştirilerin artmasına neden oldu. Aktif para ve maliye politikaları ile uygulanan devlet müdahalesinin, piyasalardaki toplam istikrarsızlığı giderebileceği yönündeki görüşü, petrol fiyatlarının hızla arttığı 1970’lerde etkisini yitirdi. Monetarizm ve Yeni Klasik makro ekonomi yaklaşımları aktif makroekonomik politikalara gerek olmadığını söylüyordu. Piyasalar geçici olarak doğal üretim ve tam istihdam düzeyinden uzaklaşsalar bile hızlıca normale döneceğini savunmuşlardır. Ayrıca Yeni Klasik yaklaşımda iş çevrimlerinin en belirleyici nedeni de öngörülemeyen parasal şoklardır (Lucas, 1981).

1980’ler ise Keynesyen iktisat için yeniden canlanma yılları olmuştur. Lucas’ın (Lucas 1980b) Keynesyen iktisadın ölümünü ilan ettiği makaleden sadece altı yıl sonra Howitt’in (1986) “Keynesyen toparlanma” ve Blinder’in “Lucas’dan sonra Keynes” (1986) yayınladığı çalışmalar Yeni Keynesyen Ekonomi teorisini ele alıyordu. “Yeni Keynesyen Okulu” terimini ilk defa kullanan Micheal Parkin, bu okulun temel kavramı olarak da yeni akım rasyonel beklentiler varsayımı altında fiyat ve ücret katılıklarını anlatıyordu. Yeni Keynesci Okul, Yeni Klasik Okul’dan farklı olarak fiyat ayarlamalarının tam rekabetçi firmalar tarafından değil de monopolistik firmalar tarafından yapıldığını söyler. Yeni Keynesyen teorisyenlerin ücret ve fiyat katılıkları ile ilgili yaptıkları araştırmalarla hem tutarlı bir arz teorisi kurmayı hedeflemişler hem de Ortodoks Keynesyenlerin önemli bir eksiği olan sağlam mikro temeller kurmaya çalışmışlardır.

Fiyatların yapışkan olduğu ve kademeli biçimde zamana veya duruma bağlı olarak ayarlandığı çok sayıda makro ekonomik model geliştirilmiştir. Ürün bazında fiyatları inceleyen, Kashyap (1995), Daniel v.d. (1997), MacDonald ve Aaronson (2000) ve Kackmeister (2007) gibi araştırmacılar ABD’de toptan eşya ve tüketici fiyatlarının bir süre sabit seyrettiğini göstermişlerdir. Toplulaştırılmış veri kullanarak yapılan Vektör Auto-Regresyon (VAR) tahmini gibi ampirik çalışmalarda fiyatların bir parasal şok sonrası 18 aya kadar değişmeden kaldığı bulunmuştur (Christiano vd., 1999). Bu ve benzeri bulgular ışığında, politika analizi için

kullanılan modeller de dahil olmak üzere, pek çok makro ekonomik model fiyatların yapışkan olduğu varsayımına dayanır (Boivin, Giannoni ve Mihov, 2009).

Diğer taraftan, son dönemde toplulaştırılmamış fiyatlar kullanılarak yapılan araştırmalar, fiyatların yaygın biçimde varsayılanın çok üzerinde bir esneklik gösterdiğini ortaya koymuştur. Örneğin, Klenow ve Kryvtsov (2008) 1988-2004 yıllarını kapsayan ABD tüketici fiyat endeksi mikro verisine dayandırdıkları çalışmalarında, fiyat ayarlamalarının -indirim fiyatlarının ele alınışına bağlı olarak- 4 veya 7 ay gibi çok sık aralıklarda yapıldığını ve fiyat değişim oranlarının ise % 10 gibi yüksek bir değer olduğunu buldular.

Alvarez v.d. (2006), Avrupa Euro bölgesi mikro verisini kullandıkları fiyat araştırmasında, Avrupa bölgesindeki fiyatları ABD'ye kıyasla daha yapışkan buldular. Ortalama fiyat değişim oranı, perakende sektörü için % 8-10, toptan eşya sektörü içinse % 5 şeklindedir ve fiyatlar değişim aralığı 13 ay olarak hesaplanmıştır. Değişik ülkeler için yapılan fiyat katılığı araştırmalarına örnek olarak, İsrail için Eden (2001), Güney Afrika için Creamer ve Rankin (2008), Brezilya için Solange (2009), Danimarka için Hansen ve Hansen (2007), Japonya için Ikeda ve Nishioka (2007), Şili için Medina v.d. (2007) verilebilir.

Türkiye ekonomisi üzerine yapılan bir çalışmada, Abdioğlu (2010) Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) kapsamındaki ana harcama kalemleri bazında nominal fiyatların katılık derecelerini incelemiş ve nominal fiyatların aşağı doğru oldukça katı iken artış yönünde çok esnek olduğu sonucuna varmıştır. Türkiye ekonomisinde, 1994-2009 yılları arasında TÜFE kapsamındaki mal ve hizmetlerin nominal fiyatları ortalama her 1.6 ayda bir değişmiştir.

Özmen ve Sevinç (2011), Türkiye'de TÜFE'nin önemli kısmını oluşturan 6000 civarı malın 2006:10-2011:01 arası dönemi kapsayan fiyat değişimlerini incelediler ve Türkiye'deki fiyatların değişim frekansını gelişmiş ekonomilere kıyasla daha yüksek olduğunu buldular. Ortalama 7.4 haftada bir fiyatlar değişmektedir ve fiyat ayarlamalarının medyan değeri % 3.5 olarak bulunmuştur. Ayrıca, fiyat değişim sektörel bazda heterojenlik göstermektedir.

Özetle, ne önde gelen zamana bağlı fiyat modelleri (Taylor 1980, Calvo 1983), ne de birinci nesil duruma bağlı fiyat modelleri (Dotsey vd. 1999, Golosov ve Lucas 2007) elde edilen ampirik bulgularla uyumludur. Ürün bazlı fiyatlardaki artış ve azalışlar birbirlerini etkisizleştirdiği için bu değişimler enflasyon değerine yansımamaktadır.

2. Veri Seti ve Yöntem

Bu kısımda, Türkiye ekonomisindeki nominal fiyatların katılık derecelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, ana harcama kalemleri bazında nominal fiyat değişimlerinin homojen dağılıp dağılmadıkları incelenecek ve geometrik yoğunluk eğrileri elde edilecektir.

2.1. Veri Seti

Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) temin edilen ve 2005:01-2014:12 dönemi nominal fiyat serilerini içeren veri setinde 12 adet ana harcama kalemi bulunmaktadır. Harcama kalemleri ve içerdikleri madde sayıları Tablo 1'de gösterilmektedir.

TÜFE ana harcama kalemleri, gıda, içki ve tütün, giyim ve ayakkabı, konut giderleri, ev eşyası, sağlık, ulaşım, haberleşme, kültür ve eğlence, eğitim, yiyecek ve içecek ile çeşitli mal ve hizmetlerden oluşmaktadır. Mevsimsel ürünlerin fiyatlarının bazı aylar için eksik olması, bazı madde fiyatlarının zaman içinde eklenmiş

veya çıkarılmış olmaları ve fiyatlandırma tekniğinin değişmesi nedeniyle, bazı maddeler ana harcama kalemlerinden dışlanmıştır. Bunun sonucunda, TÜFE’de toplam madde sayısı 440 iken, nominal fiyat katılığını incelemek için çalışmada 331 maddenin fiyatı kullanılmıştır.

Tablo 1 / Table 1 *Ana Harcama Kalemlerinde Yer Alan Madde Sayıları/ Quantity of Main Expenditure Items*

Ana Harcama Kalemleri	Toplam Madde Sayıları 2005:01-2014:12	Kullanılan Madde Sayıları 2005:01-2014:12
Gıda	130	83
İçki ve tütün	5	4
Giyim ve ayakkabı	64	41
Konut giderleri	13	12
Ev eşyası	64	57
Sağlık	17	14
Ulaşım	31	27
Haberleşme	14	7
Kültür ve eğlence	47	36
Özel eğitim	8	6
Hizmet	14	13
Çeşitli mal ve hizmetler	33	31
TÜFE	440	331

3. Yöntemin Tanımı

Ana harcama kalemleri bazında nominal fiyatların aylık değişimi, bu değişime ait istatistiksel sonuçlar (ortalama, medyan vs) ve fiyat değişim frekansı hesaplanacaktır. Benzer çalışmalarda (Klenow ve Kryvtsov, 2008 ve Abdioğlu, 2010), fiyat değişim indikatörü,

$$I_{it} = \begin{cases} 1, & P_{i,t} \neq P_{i,t-1} \text{ ise} \\ 0, & P_{i,t} = P_{i,t-1} \text{ ise} \end{cases} \quad (1)$$

şeklinde ifade edilmiştir. $P_{i,t}$, i malının t zamanındaki fiyatını göstermektedir. Ancak, kullanılan TÜFE veri seti bir mikro veri değildir. Klenow ve Kryvtsov (2008) veri seti 85.000 kalemden oluşmakta iken, bu çalışmada kullanılan TÜFE veri setinde 331 madde yer almaktadır ve bir ürün veya hizmet grubundaki (ayakkabı, otomobil

gibi) toplulaştırılmış fiyatları göstermektedir. Doğal olarak çok küçük fiyat değişimleri olabilmektedir. Bunun sonucunda % 0.1 gibi küçük ve ihmal edilebilecek nominal fiyat değişimleri bile fiyat değişim indikatörüne yansiyacaktır. Bu nedenle, fiyat değişim indikatörü çok küçük değişimleri dikkate almayacak şekilde modifiye edilerek,

$$I_{it} = \begin{cases} 1, & |\log(P_{i,t}) - \log(P_{i,t-1})| > \epsilon \text{ ise} \\ 0, & |\log(P_{i,t}) - \log(P_{i,t-1})| \leq \epsilon \text{ ise} \end{cases} \quad (2)$$

şeklinde hesaplanmıştır. ϵ değeri, sıfıra yakın bir değerdir. Çalışmada kullanılan TÜFE veri setinde yer alan her bir ana harcama grubu için fiyat değişim frekansı (F_{jt}) ve süresi (T_{jt}),

$$F_{jt} = \frac{\sum_{i \in j} I_{it}}{N_j} \quad (3)$$

$$T_{jt} = \frac{1}{F_{jt}} \quad (4)$$

ifadelerini kullanarak hesaplanmıştır. Ana harcama grubu j ile belirtilmiştir. N_j ise j ana harcama grubunun kapsadığı toplam madde sayısını göstermektedir.

Ayrıca, ürün bazlı fiyat değişimleri ile temelde toplulaştırılmış bir veri olan enflasyon değeri arasındaki ilişkiyi değerlendirmek de çalışmanın bütünü açısından önem taşımaktadır. Enflasyon değerinde hızlı değişimler gözlenirse bile ürün bazında fiyatların hızlı değişim gösterip göstermediği araştırılması gereken bir durumdur.

4. Bulgular

TÜFE kapsamında yer alan 12 ana harcama kalemi bazında nominal fiyatların değişimleri incelenmiştir. Fiyat değişim indikatörleri kullanılarak fiyat değişimlerinin frekansı ve süreleri belirlenmiştir.

4.1. Nominal Fiyat Değişimleri

Ana harcama grubu bazında aylık nominal fiyat değişimleri için hesaplanmış geometrik yoğunluklar Şekil 1'de gösterilmektedir. Fiyat değişimleri çoğunlukla artış yönünde olmakla birlikte, bazı ana harcama kalemlerinde artış ve azalışlar dengelidir. Örneğin, içki ve tütün, kültür ve eğlence, haberleşme ve özel eğitim harcama kalemlerinden fiyat azalışları ile fiyat artışları bir birlerine yakın oranlarda gerçekleşmektedir. Diğer taraftan, hizmet harcama grubunda fiyat değişimlerinin belirgin şekilde artış yönünde olduğu, fiyatlarda çok nadir azalma görüldüğü söylenebilir.

Benzer sonuca, ana harcama grubu bazında ortalama, medyan ve standart sapma değerlerini hesaplanarak da ulaşılabılır. Bu hesaplamalar, Tablo-2'de verilmektedir. Medyan değerinin sıfıra yakın bulunduğu harcama kalemlerinde (örneğin haberleşme, özel eğitim, kültür ve eğlence) nominal fiyatlar artış ve azalış yönünde dengeli olarak değişmektedirler. Diğer taraftan, medyan değerinin yüksek olduğu harcama kalemlerinde ise fiyat değişimi genellikle tek yöndedir. Örneğin % 0.6737 ile en yüksek medyan değerine sahip olan hizmet harcamaları kaleminde fiyat değişimleri büyük çoğunlukla artış yönünde gerçekleşmiştir.

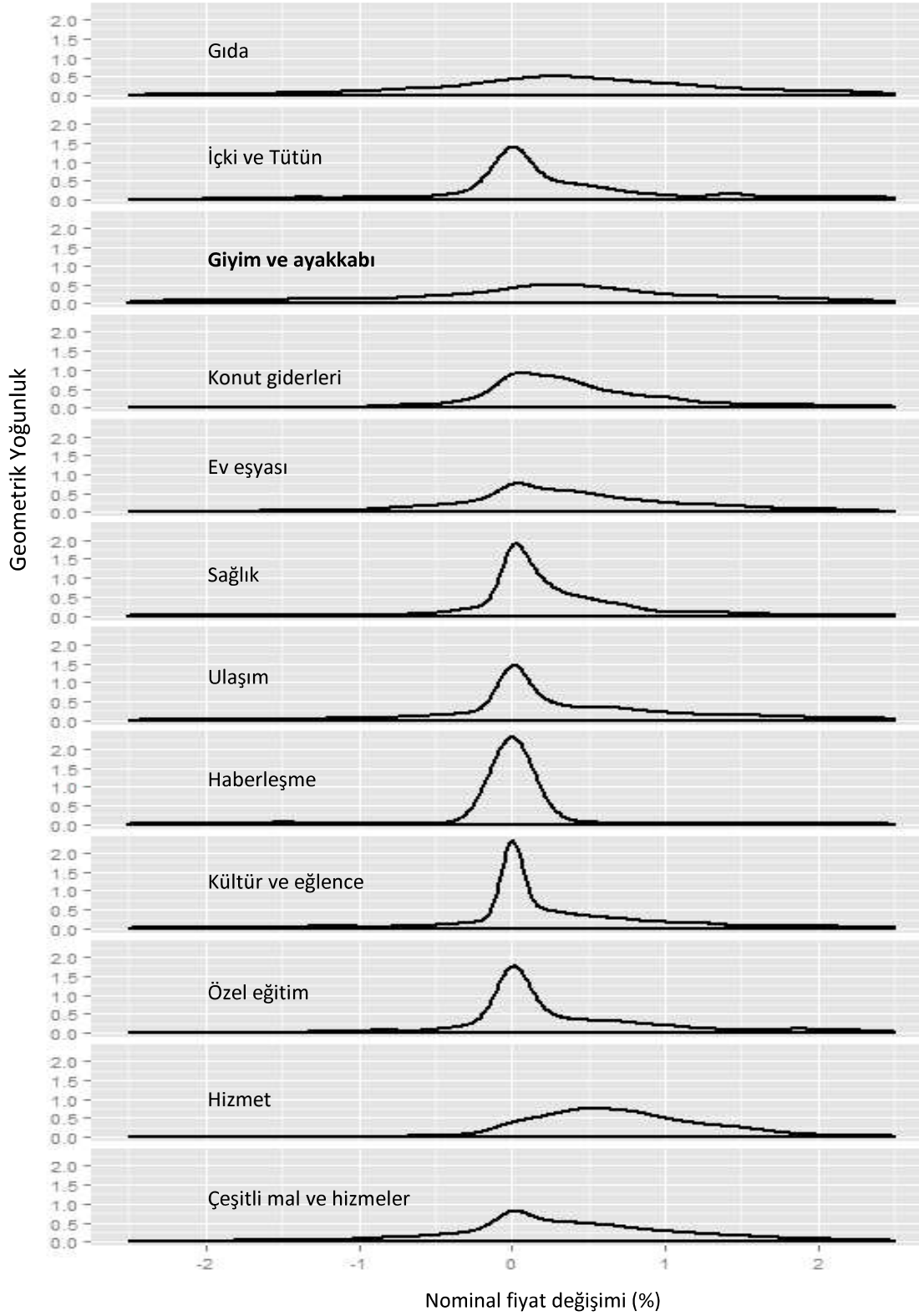

Figure 1/Şekil 1 Ana harcama grubu bazında nominal fiyatların yüzdelik değişimlerinin geometrik yoğunlukları/ percentage of nominal price changes geometric density curves of on the basis of main expenditure items

Tablo 1 / Table 2 Ana harcama grubu bazında fiyat artışlarının ortalama, medyan ve standart sapma değerleri/
Average, median and standard deviation of price changes on the basis of main expenditure items

Harcama Kalemleri	Ortalama	Medyan	Standart Sapma
Gıda	0.7632163	0.47154598	4.125866
İçki ve tütün	0.8560897	0.10717898	2.563810
Giyim ve ayakkabı	0.5177408	0.31444798	4.599905
Konut giderleri	0.7203434	0.32164366	2.593112
Ev eşyası	0.5622506	0.31893613	3.931179
Sağlık	0.7754972	0.12053836	8.995686
Ulaşım	0.7125135	0.17060151	3.464555
Haberleşme	0.8695708	0.00000000	8.994299
Kültür ve eğlence	0.5243785	0.01218064	5.621990
Özel Eğitim	0.8135684	0.08508061	8.537935
Hizmet	0.8337082	0.67372195	1.300582
Çeşitli mal ve hizmetler	0.6240165	0.32095406	4.418619
TÜFE	0.6538126	0.5580303	0.7972144

Tablo-2’de son satırda enflasyon oranındaki yüzdelerdeki değişimlerin ortalaması, medyan değeri ve standart sapması verilmiştir. 2005-2014 yılları arasında aylık bazda ortalama enflasyon % 0.6538’dir. Bu değer, ana harcama grubu bazında hesaplanan ortalama değerler ile uyum içindedir. Diğer taraftan, standart sapma değeri için çok farklı bir durum söz konusudur. Enflasyon verisinin standart sapması 0.7972 iken, ana harcama kalemleri için bu değer en düşük 1.3006’dır ve 8.9957 gibi görece yüksek değere çıkabilmektedir. Tüm harcama kalemleri için hesaplanan standart sapma ise 4.7586’dır ve enflasyon verisi için hesaplanan değer yaklaşık 6 katıdır.

Standart sapma değerlerinin bar grafiği Şekil-2’de verilmiştir. En yüksek standart sapma değerlerine sahip olan harcama kalemleri haberleşme, sağlık ve özel eğitimidir. Diğer taraftan, en düşük standart sapma ise içki ve tütün harcama grubundadır.

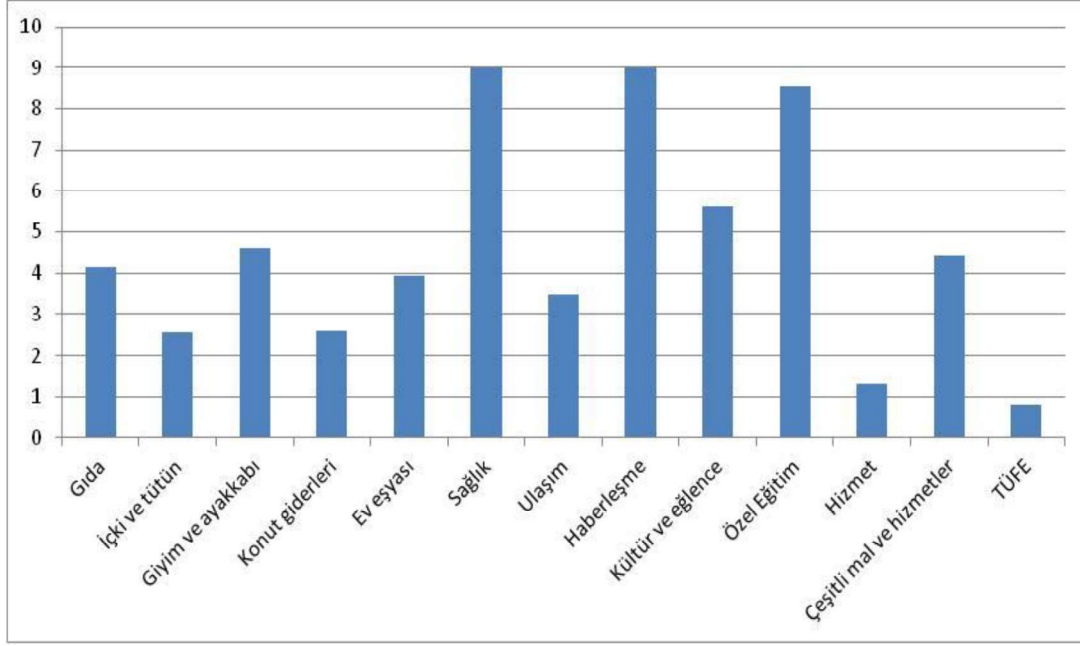

Figure 2/ Şekil 1 Percentage standard deviation of nominal price changes on the basis of Consumer Price Index and main expenditure items/TÜFE ve ana harcama grubu bazında nominal fiyat artışlarının yüzdelik standart sapmaları

Elde edilen bulgular ışığında görülmektedir ki, toplulaştırılmış bir veri olan TÜFE enflasyon değerinde gözlenen katılık, ürün bazındaki fiyatlar için geçerli değildir. Gerçekte, ürün bazında nominal fiyatlar hızlı biçimde değişmektedirler. Fiyatı artan ve azalan ürünler birbirlerini dengelemekte ve bunun sonucunda toplulaştırılmış veriyi (enflasyon) katılaştırıcı yönde etkilemektedirler.

4.2. Nominal Fiyat Değişim Frekansı

Ana harcama kalemleri için (1.2)'de tanımlanan fiyat değişim indikatörü hesaplanarak nominal fiyat değişim frekansı ve periyodu bulunmuştur. ϵ değeri 0.7 alınmıştır. Bunun anlamı, aylık bazda nominal fiyat değişimi % 0.2'den az ise o madde için ilgili aya ait fiyat değişim indikatörü 0'dır. Hesaplanan değerler, Tablo-3'te gösterilmektedir.

Tablo 2 /Table 3 Ana harcama kalemi bazında nominal fiyatların değişim frekansları ve periyotları / Frequency and period of nominal price changes on the basis of main expenditure items

Harcama Kalemleri	Frekans (Ay ⁻¹)	Periyot (Ay)
Gıda	0.8618001	1.160362
İçki ve tütün	0.6092437	1.641379
Giyim ve ayakkabı	0.8969051	1.114945
Konut giderleri	0.7156863	1.39726

Ev eşyası	0.7767949	1.287341
Sağlık	0.5294118	1.888889
Ulaşım	0.6514161	1.535117
Haberleşme	0.3229292	3.096654
Kültür ve eğlence	0.5915033	1.690608
Özel eğitim	0.512605	1.95082
Hizmet	0.8616677	1.16054
Çeşitli mal ve hizmetler	0.7520325	1.32973

Tablo-3'te ana harcama kalemleri bazında nominal fiyatların ortalama 1.11 ve 3.1 ay arasında değiştiği görülmektedir. Fiyatların en uzun süre değişmeden kaldığı harcama grubu 3.1 ay ile haberleşme iken, giyim ve ayakkabı 1.1 ay ile değişim periyodu en kısa olan harcama grubudur. Ortalama fiyat değişim periyodu ise 1.33 aydır.

Grafik olarak Şekil-2'te gösterilen nominal fiyat değişim periyotları değerlendirilerek, ürün bazında fiyatların kısa aralıklarla değiştiği söylenebilir. Standart sapma değerleri en yüksek olan sağlık, haberleşme ve özel eğitim aynı zamanda fiyatların en uzun süre değişmeden kaldığı harcama kalemleridir. Sonuç olarak, Abdioğlu (2010)'nin sonuçlarına paralel olarak, Türkiye ekonomisinde fiyat katılıklarının düşük olduğu görülmektedir.

5. SONUÇ

Üç ana başlık altında Türkiye ekonomisinde fiyat dinamiklerini incelediğimiz bu çalışmada, ilk olarak fiyatların katılık derecesi araştırılmıştır. 2005:01-2014:12 dönemini kapsayan 331 ürün ve hizmete ait TÜFE fiyat serileri kullanılarak elde edilen sonuçlara göre Türkiye'de fiyatlar ortalama olarak her 1.3 ayda bir değişmektedir. Benzer çalışmalarda bu süreyi, Abdioğlu (2010) 1.6 ay, Özmen ve Sevinç (2011) ise 7.4 hafta (1.7 ay) olarak bulmuştur. ABD için 4-7 ay arası (Klenow ve Kryvtsov, 2008), Avrupa Euro bölgesi içinse 13 ay (Alvarez, Dhyne, Hoeberichts vd., 2006) olan bu değer Türkiye için 2 ayın altında olması, fiyat katılık derecesinin gelişmiş ülkelere kıyasla belirgin biçimde düşük olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Türkiye'de sektörler bazında fiyat dinamikleri bir hayli heterojen bir davranış sergilemektedir. Örneğin haberleşme sektöründe fiyatlar artı veya eksi yönde yakın oranlarda değişmekte iken, hizmet sektöründe fiyat değişimleri genelde pozitif yönde olmaktadır. Teknolojik gelişme ve rekabet koşulları bu farklılığı açıklayabilir.

Kaynakça

- Abdioğlu, Z.:(2010).“Yeni Keynesyenlerde Fiyat ve Ücret Katılıkları: Türkiye Örneği”, Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi
- Alvarez, L.J., Dhyne, E., Hoeberichts.: (2005)“Sticky Prices in the Euro Area: A summary of new Micro Evidence”, ECB Working Paper, No: 63.
- Arrow, K. J.:(1954)“The Existence of an Equilibrium for a Competitive Economy”, *Econometrica*, XXII, 265-290.
- Bernanke, B., Blinder A.: (1992)“The Federal Funds Rate and the Channels of Monetary Transmission”, *American Economic Review*, 82, 901-921.
- Bernanke, B., Gertler, M., Watson, M.: (1997).“Systematic Monetary Policy and the Effects of Oil Price Shocks”, *Brookings Papers on Economic Activity*, 1997:1, 91-142
- Bernanke, B., Mihov, I.: (1998)“The Liquidity Effect and Long-Run Neutrality”, *Carnegie Rochester Conference Series on Public Policy*, 49, 149-194.
- Bernanke, B., Boivin, J.: (2003).“Monetary Policy in a Data-Rich Environment”, *Journal of Monetary Economics*, 50:3, 525-546.
- Boivin, J., Giannoni, M. P., Mihov, I.: (2009).“Sticky Prices and Monetary Policy: Evidence from Disaggregated US Data”, *American Economic Review*, 99:1, 350-384.
- Calvo, G. A.: (1983).“Staggered Prices in a Utility-Maximizing Framework”, *Journal of Monetary Economics*, 12, 383-398.
- Christiano, L. J., Eichenbaum, M., Evans, C.: (1999)“Monetary Policy Shocks: What Have Learned and to What End?” *Handbook of Macroeconomics*, Cilt 1A, 65-48.
- Creamer, K., Rankin, N.A.: (2008)“Price setting in south africa 2001–2007- stylised facts using consumer price micro data”, *Journal of Development Perspectives*, 1(4), 93-118.
- Dotsey, M., King, R., Wolman, A.: (1999)“State-Dependent Pricing and General Equilibrium Dynamics of Money and Output”, *Quarterly Journal of Economics*, 93, 655-690.
- Eden, B.: (2001)“Inflation and price adjustment: An analysis of microdata”, *Review of Economic Dynamics*, 4, 607-636.
- Fischer, S.: (1977)“Long-Term Contracts, Rational Expectations, and the Optimal Mone Supply Rule”, *Journal of Political Economy*, 85(1), 191-205.
- Golosov, M., Lucas R.E.: (2007)“Menu Costs and Phillips Curves”, *Journal of Political Economy*, 115, 171-199.
- Hansen, B.W., Hansen, N.L.: (2006)“Price Setting Behaviour in Denmark: A study of CPI micro data 1997-2005”, *Denmark Nationalbank Working Paper*, 39.
- Ikeda, D., Nishioka, S.: (2007)“Price Setting Behaviour and Hazard Functions: Evidence From Japanese CPI micro data”, *Bank of Japan Working Paper*, 07-E-19.
- Kackmeister, A.: (2007)“Yesterday’s Bad Times Are Today’s Good Old Times: Retail Price Changes Are More Frequent Today Than in the 1890s”, *Journal of Money, Credit and Banking*, 39(8), 1987-2020.
- Kashyap, A. K.: (1995)“Sticky Prices: New Evidence from Retail Catalogs”, *Quarterly Journal of Economics*, 100(1), 245-274.
- Keynes J. M.: (1936)“The General Theory Of Employment”, *Palgrave Macmillan*.
- Klenow, P. J., Kryvtsov, O., (2008)“State-Dependent or Time-Dependent Pricing: Does It Matter for Recent U.S. Inflation?”, *Quarterly Journal of Economics*, 123(3), 863-904.
- Lucas, R.E.: (1972)“Expectations And The Neutrality Of Money”, *Journal Of Economic Theory*, 4, 103-124.
- Lucas, R.E.: (1980)“The Death Of Keynesian Economics: Issues And Ideas”, *University Of Chicago, Winter*.
- Lucas, R.E.: (1981)“Studies In Business Cycle Theory”, *Oxford, Basil Blackwell*.
- Macdonald, J. M., Aaronson, D.: (2000)“How Do Retail Prices React To Minimum Wage Increases?”, *Federal Reserve Bank Of Chicago Working Paper*, Wp-00-20.
- Medina, J. P., Rappoport, D., Soto, C.: (2007)“Dynamics Of Price Adjustment: Evidence From Micro Level Data For Chile”, *Central Bank Of Chile*, 432.
- Özmen, M.U., Sevinç, O.: (2011)“Price Rigidity İn Turkey: Evidence From Micro Data”, *Tcmb Working Paper*, No: 11/25.
- Taylor, J.B.: (1979)“Monetary Policy During A Transition To Rational Expectations”, *Journal Of Political Economy*, 69, 108-113.
- Taylor, J.B.: (1980)“Aggregate Dynamics And Staggered Contracts”, *Journal Of Political Economy*, 88, 1-23.

Taylor, J.B.: (1999)“Staggered price and wage setting in macroeconomics”, Handbook of Macroeconomics, 1 (B), 1009-1050.

Walras, L.: (1954)“Elements Of Pure Economics”, İlk Basım 1877, 17-47.